

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΜΑΪΟΥ, 1869.

ΤΟΜΟΣ Κ΄.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 460.

ΜΙΣ ΧΟΛΙΓΚΦΟΡΘ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΔΙΚΕΝΣ

Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ

ὑπὸ ΒΙΩΝΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἀγαθὴ τις γραῖα μᾶς διηγείται περὶ τὰς τελευταίας ἐσπέρας τοῦ φθινοπώρου τὴν ἐξῆς ἱστορίαν. Τὰ συγκομισθέντα ἀπετέθησαν εἰς τὴν ἀποθήκην, μέγας σωρὸς χορταρίων προφυλάττει τὸ ἄνω μέρος τοῦ τοίχου, τὸ μέλι ἐστραγγίσθη καὶ ἐφυλάχθη εἰς πίθους, τὰ μῆλα ὠρίμασαν καὶ ἀποθηκεύθησαν· τὰ ξύλα ἀρχίζουσι νὰ καίωνται καὶ νὰ σπινθιροβολῶσιν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τὸ ἐσπέρας, θερμὰ γλυκύσματα ἀχνίζουσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης ὅπου κεῖται τὸ τέιον, καὶ αἱ εὐχάριστοι ὥραι τῆς νυκτὸς κατὰ τὰς ὁποίας ἀνάπτονται οἱ λύχνοι ἤρχισαν. Τὰ ἐντὸς τῆς οἰκίας πράγματα λαμβάνουσιν ἰδίαν σημασίαν, οἱ πόδες μᾶς ἠσυχάζουσι καὶ αἱ κεφαλαὶ μᾶς ἐργάζονται. Οἱ ὀπισθεν τῶν παραθύρων βάλτοι λαμβάνουσι παραδόξους μορφὰς ὑπὸ τὸ σκότος καὶ κρύπτουσι μυστήρια εἰς τὰ βάθη των ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς νυκτὸς. Αἱ ὑπρέτιδες εἰς τὸ μαγειρεῖον τραγουδοῦσι καθήμεναι περὶ τῆς ἐστίας καὶ ὅταν μίᾳ ἐξ

ἡμῶν τῶν νέων διαβαίῃ τὰς μεγάλας διόδους ὅπως ὑπάγῃ εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ εὖρη τὴν ἀπολεσθεῖσαν δακτυλήθραν της, ἐπανέρχεται κάτω τρέχουσα εἰς τὴν κλίμακx ὡς ἂν ἐκυνηγεῖτο ὑπὸ φαντασμάτων. Εἶναι λοιπὸν ὥρα νὰ ἀκούσωμεν ἱστορίαν, ἀληθῆ ἱστορίαν, τὴν ἱστορίαν τῆς πραγματικῆς ζωῆς. Καὶ ἰδοὺ ἡ γραῖα μᾶς τὴν διηγείται.

Ὅτε πρῶτον ἔμαθα, τέκνx μου, ὅτι ἤμην ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς παλαιᾶς φίλης τῆς μητρός μου, Κ. Χολιγκφορθ καὶ ὅτι θὰ ἐζῶν εἰς τὸν οἶκόν της μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου ἀπὸ τὸ σχολεῖον, οὐδὲν ὡς ὑπέθετα ὅτι ἡ ἐπαυλις τοῦ Χίλσφορδ θὰ ἐγένετό ποτε κατοικία μου. Ἦμην κενόδοξος καὶ ἠγάπων νὰ λαμβάνω ἐπιτετηδευμένον ὕφος. Ἐπειδὴ ὁ πατήρ μου ἦτο συνταγματάρχης, ἐνόμιζα ὅτι εἶχα δικαίωμα νὰ περιφρονῶ τὴν Λυδίαν Βράουν, τῆς ὁποίας ὁ πατήρ κατεγίνετο εἰς ἐμπόριον, ἂν καὶ αὕτη ἐφόρει φορέματα μὲ βελούδινα στολίσματα, ἐνῶ τὰ ἰδικά μου ἦσαν ἀπλοῦστατα. Διήλθα ὅλην μου τὴν ζωὴν εἰς τὸ σχολεῖον ἀπὸ τῆς ἡμέρας ὅτε ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ μου μὲ ἠσπάσθησαν τὴν τελευταίαν φορὰν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ σχολείου τῆς Κ. Σουίτμαν. Ἀκόμη ἐνθυμοῦμαι τῆς ὥραις μητρός μου τὸ ὠχρὸν καὶ δακρυσμένον πρόσωπον ὅτε μὲ ἔβλεπεν ἀπὸ τὸ παράθυρον τῆς ἀναχωρούσης ἀμάξης, καὶ τὰ ἰδικά μου ἀτελειώτα καὶ ἀπελπιστικά δάκρυα ἀφ' οὗ ἐκλεί-

σθη ἡ θύρα. Μετὰ ταῦτα ὁμοῦς ἔζησα ἀρκετὰ εὐχαρίστως. Μὲ ἠγάπων εἰς τὸ σχολεῖον διότι εἶχα τάσιν νὰ κάμω καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἄλλους ὅσον ἡδυνάμην εὐτυχιστέρους. Εἶχα μεγάλην ἀνάγκην χαλιναγωγίας· καὶ διὰ τοῦτο ὅτε ἐκράτουν καλὰ τὸν χαλινὸν δὲν ἤμην, νομίζω, δυσάρεστον κοράσιον.

Τὰ γράμματα τὰ ὅποια ἐλάμβανον ἀπὸ τοὺς ἐν Ἰνδίᾳ γονεῖς μου ἐμπεριείχον μικρὰς τινὰς εἰδήσεις διασκεδαζούσας καὶ ἐνδιαφερούσας τὰς φίλας μου, καὶ ἐνίοτε πλοίαρχός τις ἢ σηματοφόρος ἐπανερχόμενος εἰς Ἀγγλίαν ὡς πάσχων ἀπὸ νοσταλγίαν, παρουσιάζετο εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Κ. Σουίτμαν φέρων περίεργα δῶρα εἰς ἐμὲ, τὰς διδασκαλίσσας καὶ τὰς φίλας μου ἐκ μέρους τῆς μητρός μου. Ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ ταγματάρχης Γ. . . ἦλθε κομίζων κιβώτιον μὲ βιβλασκωμένα πτηνὰ. Ἡ Κ. Αἰκατερίνη Σουίτμαν, ἡ νεωτέρα καὶ προσφιλεσττέρα διδασκαλίσα, ἐστάλη πρὸ ἐμοῦ νὰ ὁμιλήσῃ εὐγενῶς εἰς τὸν κύριον ὅστις εὕρισκετο εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ νὰ τῷ ἀναγγείλῃ ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ με ἔδλεπεν. Ἡ Κ. Αἰκατερίνη ἦτο σχεδὸν ἡ δούλη τοῦ σχολείου, ἀλλὰ ἡ καλλιτέρα καὶ πρῶτέρα δούλη τοῦ κόσμου. Δὲν εἶχε τόσην πολυμάθειαν ὅσῃν αἱ μεγαλείτεροι ἀδελφαί της, καὶ ἀνεπλήρωνε διὰ τῆς ποσότητος τῶν διδασκαλιῶν της ὅσα ἔλλειπαν ἀπὸ τὴν ποιότητα.

Ἀπὸ πρώτης μέχρι ἐσπέρας ὅλα τὰ μικρὰ κοράσια τοῦ σχολείου ἔτρεχαν κατόπιν της. Ὡς ἦτο εὐθυμος ἂν εἶχε καιρὸν, καὶ ἦτο πνευματώδης ὁπόταν ἡδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ εὐκαιρίαν εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ἦναι ὡς μηχανή. Πλὴν δὲν ἦτο καὶ εὐτυχής, διότι ἐκοιμώμην εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ τὴν ἤκουα ἐνίοτε κλαίουσιν εἰς τὴν κλίνην της. Τὴν ἐνθυμοῦμαι κατ' ἀρχὰς νέαν καὶ ὥραϊαν, ἀλλ' ἐνόσω ὁ καιρὸς ἐπροχώρει ἤρχισε νὰ μαραίνεται καὶ νὰ ἔχῃ τὸ ἦθος καταβεβλημένον ἂν καὶ μοι ἐφαίνετο ἀκόμη γλυκυτάτη.

Λοιπὸν ἡ Κ. Αἰκατερίνη κατέβη εἰς συνάντησιν τοῦ ταγματάρχου, καὶ ἐπειδὴ τὴν ἠκολούθησα σχεδὸν εὐθύς, ἤκουσα ὅτε ἐσταμάτησα πρὸ τῆς θύρας τῆς αἰθούσης μικρὰν φωνήν· καὶ ὅτε εἰσῆλθα εἶδα μελαγχροινὸν κύριον κρατοῦντα τὰς δύο χεῖράς της καὶ ἀτενίζοντα αὐτήν. Καὶ οὐδὲ κἂν ἐπρόσεξα εἰς τὰ πτηνὰ, συλλογιζομένη ὅ,τι εἶδα· καὶ ὅτε ὑπήγαμεν νὰ κοιμηθῶμεν ἡ Κ. Αἰκατερίνη μὲ εἶπεν ὅτι ὁ ταγματάρχης Γ. . . ἦτο παλαιὸς φίλος τῆς οἰκογενείας της, καὶ ὅτι ὑπεσχέθη νὰ ἐπανέλθῃ νὰ τὴν ἰδῇ. Καὶ τῶντι ἐπκνῆλθεν, ὅτε καὶ αἱ τρεῖς Κ. Σουίτμαν προσεκλήθησαν εἰς συναναστροφὴν· σπουδαῖον συμβεβηκὸς εἰς αὐτάς! Ἐπειδὴ δὲ ἐνόμισα ὅτι ἔτραχέ τι ἰδιαιτέρον ἐφρόντισα νὰ ἐνδύσω μὲ τὰς ἰδίας μου χεῖρας τὴν Κ. Αἰκατερίνην· εἶχε δὲ λευ-

κὸν ἀπλούστατον φόρεμα καὶ ἐγὼ ἐπέμεινα νὰ τῇ δανείσω τὴν κυανὴν μου ζώνην καὶ τὸ κοράλινον περιδέριόν μου. Καὶ ἀφ' οὗ ἐνδύθη ἔφερε τὸν δίκτυλόν της εἰς τὸ στόμα καὶ μὲ ἠρώτησε, μεταξὺ δακρύων καὶ γέλωτος, ἂν ἡδυνάμην νὰ τῇ δανείσω ἀκόμη καὶ ἄλλα κοράλια καὶ ἄνθη. Ἐφαίνετο νεωτάτη ἂν καὶ ἐπεριγέλα ἑαυτήν. Ὅτε δὲ ἐπέστρεψε τὴν νύκτα καὶ εἶδε τοὺς ἀνοικτοὺς ὀφθαλμούς μου περιμένοντάς αὐτήν, ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς κλίνης μου, ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ μὲ εἶπεν ὅτι ὁ ταγματάρχης Γ. . . τὴν ἐζήτησεν εἰς γάμον καὶ ὅτι ἀνεχώρει εἰς Ἰνδίας ὡς σύζυγός του. Τότε ἔμαθα ὅλην τὴν ἱστορίαν, πῶς τὴν ἠγάπα περιπαθῶς πρὸ ἐτῶν, πῶς οἱ φίλοι της ἀνέβαλον τὴν αἵτησίν του διότι αὐτὸς μὲν ἦτο πολλὰ πτωχὸς αὐτὴ δὲ πολὺ νέα, καὶ πῶς ἀφ' οὗ ἀνεχώρησε παρωργισμένος δυστυχήματα συμβάντα εἰς αὐτήν καὶ τὰς ἀδελφάς της τὰς ἠνάγκασαν ν' ἀνοίξωσι σχολεῖον. Οὕτω λοιπὸν ἡ Κ. Αἰκατερίνη ὑπῆγεν εἰς τὰς Ἰνδίας, καὶ τὸ μόνον πρῶγμα τὸ ὁποῖον μὲ παρηγόρησεν ὀλίγον διότι τὴν ἔχασα, ἦτο ὅτι ἔλαβε μαζὴ της τὸ κεντημένον μανδύλιον τῆς μητρός μου καὶ τὴν σιγαροθήκην τοῦ πατρός μου διὰ τὰ ὅποια εἶχα κατατρίψει ἕνεκα τῆς ἀμελείας ὀλόκληρον ἔτος διὰ νὰ τὰ κατασκευάσω. Πλὴν φεῦ! οἱ ὀφθαλμοί μου οὐδέποτε πλέον εἶδον τινὰ ἐξ αὐτῶν τῶν τριῶν προσώπων, οὔτε φίλην, οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα!

Αἱ πρώται μου ἀναμνήσεις τῆς Κ. Χόλιγκφορθ συνδέονται μὲ πλακούντια, γεννέθλια καὶ γλυκύσμακτα. Τὴν ἐνθυμοῦμαι ἦτο ὑψηλή, ἀξιοπρεπής, ἔχουσα ἦθος κυρίας μὲ μακρὸν βελούδινον φόρεμα καὶ μὲ πρόσωπον ἰδαζόντως σεβάσιμον, ἐν μέρει αὐστηρὸν καὶ ἐν μέρει εὐγενές.

Ἡσθάνομην μὲν ἑαυτὴν ὀλίγον νευρικὴν ὅταν ἐμελλε νὰ τῇ ὁμιλήσω, πλὴν μὲ ἤρεσκε νὰ κάθημαι ὀλίγον μακρὰν της καὶ νὰ τὴν βλέπω. Εἶχα τὴν πρόληψιν ὅτι ἦτο τὸ ἰσχυρότερον παγκόσμιον στοιχεῖον ἐν τῇ ζωῇ, καὶ ὅτι δὲν εἶχε νὰ εἰπῇ εἰμὴ τὰς λέξεις ταύτας· « Ἄς γίνῃ πλακούντιον » καὶ εὐθύς θὰ ἀνεφαίνετο εἰς τὴν τράπεζαν· ἢ, « Τὸ μικρὸν αὐτὸ κοράσιον ἔχει ἀνάγκην μιᾶς κούκλας » καὶ εὐθύς κηρίνη κόρη θὰ εὕρισκετο εἰς τὰς ἀγκάλας μου. Αἱ κυρία Σουίτμαν ἐδείκνυσον πολὺ σέβας πρὸς αὐτήν καὶ τὰ κοράσια συνείθιζον νὰ βλέπουν κρυφίως ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ σπουδαστηρίου τὴν ὥραϊαν της ἁμάξαν μὲ τοὺς στολὴν φέροντας ὑπηρετάς. Ἐνθυμοῦμαι, ὅτι ὅτε ἤμην μικροτάτη, παρουσιάσθην μίαν ἡμέραν ἐνώπιον τῆς Κ. Σουίτμαν καὶ ἀνεγείρασα τὴν χεῖρά μου ὡς σημεῖον ὅτι ἤθελα νὰ κάμω ἐρώτησιν. « Διὰ ποῖον λόγον, Κ. Σουίτμαν, ἠρώτησα, ἡ Κ. Χόλιγκφορθ μὲ ἀνεθυμίζει τὴν γενναίαν γυναῖκα περὶ τῆς ὁποίας ἀνεγινώσκομεν χθές

εἰς τὴν Βίβλον; Ἄλλ' ἡ Κ. Σουίτμαν ἔχουσα ἐργασίαν συνέστειλε τὸ στόμα της καὶ με διέταξε νὰ ὑπάγω εἰς τὴν θέσιν μου. Ἡ Κ. Χόλιγκφορνθ συνείθιζε νὰ με σηκώνῃ εἰς τὰ γόνατά της καὶ νὰ με ὁμιλῇ περὶ ἐνὸς μικροῦ κορασίου της τὸ ὅποιον ἦτο εἰς τὸ σχολεῖον εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὸ ὅποιον θὰ ἐγνώριζα μίαν ἡμέραν· νέος δὲ τις ὑψηλός, ὅστις ἦτο υἱὸς της, ἤρχετο ἐνίοτε φέρων ἀνθοδέσμην εἰς τὴν Κ. Σουίτμαν ἢ γλυκὰ δι' ἐμέ· ἀλλ' οὐδέποτε ὑπῆγα εἰς τὴν οἰκίαν της, τὴν ὁποίαν ἐφραταζόμεν παλάτιον, καὶ ποτὲ δὲν εἶδα τὸν Κ. Χόλιγκφορνθ ὅστις ἦτο τραπεζίτης. Μετὰ τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας μου δὲν εἶδα πλέον αὐτοὺς καὶ πολὺ ἠσθάνθην τὴν ἄλλειψιν τῆς περιοδικῆς ἐμφανίσεως τοῦ εὐγενοῦς προσώπου τὸ ὅποιον συνήντων εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἡ Κ. Σουίτμαν, με κτηνῆδες πρόσωπον, με εἶπέ τι περὶ χρεωκοπίας, κἀταστροφῆς καὶ πτωχείας. Ἐλυπήθην δὲ πολὺ διὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐπειδὴ ἤμην εἰσέτι πολλὰ μικρὰ καὶ δὲν ἐνόουν καλῶς, ἐξηκολούθησα νὰ φαντάζωμαι τὴν Κ. Χόλιγκφορνθ, ἐν ταλαιπωρίᾳ βεβαίως καὶ δυστυχῶς ἀπομακρυνθεῖσαν ἀπὸ ἐμέ, ἀλλὰ πάντοτε πηγαίνουσιν εἰς τὸν κόσμον, με τὸ μακρὸν βελούδινον φόρεμα καὶ με τὰς χεῖρας πλήρεις γλυκυτιμάτων.

Οὕτως ἐπροχώρει ἡ νεότης μου μέχρις ὅτου ἔφθασα εἰς τὸ δέκατον ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας μου, ἀρκετὰ καλὰ ἀνεπτυγμένη ἀναλόγως αὐτῆς, ὀλίγον ζωηρὰ, ὀλίγον ὑπερήφανος, ἀγαπῶσα ὀλίγον τὰ στολίδια καὶ τὰς πεταλούδας, ἔχουσα ὑπὲρ τὸ δέον τάσιν νὰ χλευάζω τοὺς γείτονάς μου καὶ νὰ πιστεύω ὅτι ὁ ἥλιος εἶχε λάθει, ἰδιαιτέρην παραγγελίαν νὰ λάμπῃ ἐπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ ταῦτοχρόνως με καρδίαν μαλακὴν ὅτε ἤμην εἰς τὰ σωστά μου, καὶ ὅπως εἶπον προηγουμένως οὐχὶ κακὸν κοράσιον ὅταν με περιέστελλον διὰ σώφρονος συστήματος χαλιναγωγίας. ἤρχιζα πλέον νὰ μετρῶ τοὺς μῆνας τῆς εὐτυχοῦς ἐκείνης ἐποχῆς (μετὰ δύο ἔτη ἀπὸ τότε), ὅτε τελειώσασα τὰς σπουδὰς θὰ ὑπῆγαίνα τέλος πάντων εἰς τοὺς γονεῖς μου εἰς τὰς Ἰνδίας, καὶ ἤρρασκόμεν νὰ περιγράψω ὅλα τὰ ὠραῖα πράγματα τὰ ὅποια θὰ ἔστελλα δῶρα εἰς τὰς φίλας αἰτινας ὑπῆρξαν καλαὶ πρὸς ἐμέ ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅτε μίαν φρικώδη ἡμέραν ἔφθασε μαύρη ἐπιστολὴ φέρουσα τὰ τρομερὰ νέα τὰ ὅποια ἐκλιναν τὴν κεφαλὴν μου μέχρι τοῦ χῶματος, διεσκόρπισαν τὰς παιδικὰς μου ματαιότητας καὶ μετέβαλαν ὅλην τὴν τύχην μου διὰ βίου.

Πάντες οἱ ἐν τῷ σχολεῖῳ ἔμαθον τὰ νέα ταῦτα πρὸ ἐμοῦ· ἔβλεπα περὶ ἑμαυτὴν πρόσωπα τοσοῦτον τεταραγμένα ὥστε ἀπ' αὐτῶν μόνον ἠδυνήθην νὰ μαντεύσω πόθεν προήρχοντο, τόσον προσεπάθουν νὰ με εἰπῶσι βραθυρὰ τὴν θλιβερὰν εἰδήσιν.

Ἐπὶ δύο τρομερὰς ἡμέρας με ἐκράτουν ἐν τῇ βασιάνῳ τῆς ἀμφιβολίας, διότι ἠγνόουν ἂν ὁ πατήρ ἢ ἡ μήτηρ μου ἀπέθανεν, ἢ καὶ οἱ δύο.

Πλὴν ἔμαθα τὰ πάντα ἀρκούντως ἐνωρίς. Καὶ οἱ δύο ἀπέθαναν ἀπὸ πυρετὸν ἐπιδημικόν, καὶ ἐγὼ ἔμεινα ὄρφανή, ὅλως μεμονωμένη εἰς τὸν κόσμον.

Τρία ἔτη ἔπειτα ἔμεινα με τὰς Κ. Σουίτμαν· κατὰ τὸ διάστημα δὲ αὐτὸ ἀνέλαβα μέγα μέρος τῆς ἀρχαίας μου φριδρότητος καθὼς καὶ τῆς φυσικῆς μου ὑπερηφανείας καὶ ζωηρότητος. Ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ μου ὑπῆρξαν ἄλλοτε εἰς ἐμὲ ἀνάμνησις καὶ ἐλπίς· ἀφ' οὗ ὁμοῦ ἀπέθαναν δὲν ἦσαν εἰμὴ μόνον ἀνάμνησις. Ἀφ' οὗ παρήλθεν ἡ πρώτη μου λύπη καὶ ἀπελπισία ἐξηκολούθησα τὸν τακτικὸν βίον ὡς καὶ προτοῦ. Ἐπειδὴ δὲν εἶχα ζήσει ποτὲ ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην με τοὺς γονεῖς μου, οὔτε με εἶχαν συνειθίσει με τὰ χαδεύματά των, μ' ἐφάνετο ὅτι δὲν με ἔλειψαν. Ἀλλ' ἡ λαμπρὰ προσδοκία τῆς ζωῆς μου ἐσβέσθη καὶ ὑπέφερα ἐνδομύχως μεγίστην λύπην διὰ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχα πλέον τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτήσω ἀπὸ κανένα. Ὁ καιρὸς ἐπλησίαζεν ὅτε θὰ ἠναγκαζόμεν νὰ καταβιβάσω τὰ βιβλία μου ἀπὸ τὴν βιβλιοθήκην τῆς Κ. Σουίτμαν, νὰ κλείσω τὰ κιβώτιά μου καὶ νὰ ὑπάγω μεταξὺ ξένων. Εἶχα περιουσίαν τινὰ, περισσοτέρην ἢ ὅσης εἶχα ἀνάγκην, καὶ ἔμελλα νὰ κατοικήσω ὑπὸ τὴν στέγην τῆς κηδεμόνος μου Κ. Χόλιγκφορνθ. Ἐνταῦτ' ὁμοῦ ἔκαμα συχνὰς ἐπισκέψεις εἰς τὸν οἶκον πλουσίας τινὸς συμμαθητρίας μου, ἧτις ἐνηγκάλισθη τὸν βίον τοῦ συρμοῦ καὶ ἐπεθύμει πολὺ νὰ με δώσῃ ιδέαν τῶν θελημάτων αὐτοῦ πρὶν παραδώσῃ ἑμαυτὴν εἰς τὴν τύχην ἧτις με περιέμενεν. ἔμαθα νὰ ἐνδύωμαι κομψῶς, νὰ κτενίζωμαι κατὰ τὸν νεώτερον τρόπον καὶ νὰ χορεύω ἐντελῶς. Ἀλλὰ δὲν ἐδυνάμην νὰ κάμω αὐτὰς τὰς ἐπισκέψεις ἀδιακόπως, καὶ ὁ καιρὸς ἔφθασεν ὅτε ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ ἀποχωρισθῶ τὰς εὐθύμους σκηναὺς καὶ προετοιμάσω ἑμαυτὴν διὰ τὸ σκοτὸς τοῦ Χιλοβρό. Τὸ μέρος τοῦτο ἔκειτο εἰς τὰς βορείους ἐπαρχίας καὶ ἐκεῖθεν με ἐστέλλοντο ὅλα τὰ γράμματα τῆς Κ. Χόλιγκφορνθ ἀφ' ὅτου ἐγένετο κηδεμόνων μου.

Ὅτε ὑπῆγα εἰς τὴν ἐγκυλίαν τοῦ Χιλοβρόδ δὲν ἠγνόουν τὴν τότε κοσμικὴν θέσιν τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτῆς, διότι ἡ συμμαθητριά μου Μαρία Τύρελ ἐφρόντισε νὰ με γνωσταποιήσῃ τὸ βράθρον εἰς τὸ ὅποιον εἶχαν πέσει οἱ ἀρχαῖοί μου αὐτοὶ φίλοι ἀπὸ τῆς ἄλλοτε ὑψηλῆς των θέσεως, καὶ νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν μου εἰς τὴν κακὴν ὑπόληψιν τὴν ὁποίαν ἀπελάμβαναν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τοῦ κόσμου τὸν ὅποιον ἔβλεπε. Τοσοῦτον ἐπεριγέλων ὅλοι τὴν ιδέαν τοῦ νὰ ὑπάγω εἰς Χιλοβρό, ὥστε ὀργίσθην, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐντρέπην.

— Οί καυμένοι οί Χόλιγκφορθ! Έλεγε κυρία τις, ὁμολογῶ ὅτι εἶναι εὐγενές ἐκ μέρους σας, Μις Δάκρ, νὰ τοὺς ἐπισκεφθῆτε, ἀλλὰ νὰ ζήσετε μαζή των, Ύυχὴ μου!... Δὲν θὰ ἐσυλλογίσθητε καλῶς τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ ἐξομοιωθῆτε μὲ τοιοῦτους ἀνθρώπους. Γνωρίζετε ὅτι ὁ πατὴρ κατέστρεψεν ἀπείρους ἀνθρώπους, ἔφυγε κρυφίως μὲ τὰ θυλάκιά του πλήρη, καὶ οὐδεὶς πλέον ἤκουσέ τι περὶ αὐτοῦ ἀπὸ τότε;

— Ναι, ἀπεκρίθην, τὸ γνωρίζω· ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτε νὰ κάμω μὲ τὸν Κ. Χόλιγκφορθ. Καὶ σας λέγω ὅτι ἂν ἡ σύζυγός του ἐλάμβανε μαζή της εἰς Χιλσβρό κακῶς κερδηθέντα χρήματα, ἡ ἀστυνομία θὰ τὴν ἠκολούθει ἐκεῖ πρὸ πολλοῦ, διότι ποτὲ δὲν ἐκρυψε ποῦ κατοικεῖ.

Μετὰ ταῦτα ἤκουσα τὴν κυρίαν αὐτὴν λέγουσαν εἰς τὴν Μαρίαν, ὅτι ἡ φίλη της ἦτο πολλὰ προπετής· ἐγὼ ὁμοίως δὲν ἐθύμωσα, διότι ὑπερασπιζομένη τὴν Κ. Χόλιγκφορθ ἐνόουν ὅτι ἠγάπων τὴν μνήμην της καὶ ἐπροσπάθουν νὰ τὴν ἀγαπῶ χάριν τῆς μητρός μου. Μία ἀνάμνησις μοὶ ἐγένετο προσφιλῆς χάριν ἄλλης πολὺ προσφιλεστέρως, καὶ μὲ ὅλην τὴν ζωηρότητα, κενοδοξίαν καὶ ἀγάπην τῶν δισκεδάσεων, εἶχα ἀρκετὴν καρδίαν καὶ ψυχὴν ὅπως ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω τὴν φίλην πλησίον τῆς ὁποίας ἡ θέλησις τῆς μητρός μου θὰ μὲ ἔθετεν. Εἶχα δὲ ἐν τυχῆ ἀόριστον προαίσθημα ὅτι τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον παρίστα εἰς τὴν παιδικὴν μου φαντασίαν τὴν γενναίαν γυναῖκα τοῦ εὐαγγελίου, ἣ ἀνῆκεν ἀναντιρρήτως εἰς φύσιν πολὺ πλέον ἀξιζούσαν τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ἀγάπην μου, τὴν ὑποταγὴν μου εἰς αὐτὴν ἢ πᾶσα ἄλλη τὴν ὁποίαν νὰ ἐγνώρισα.

— Δὲν εἶναι καθόλου ἀνάγκη νὰ ζήσης μὲ κηδεμόνα, μὲ ἔλεγεν ἡ Μαρία. Σὲ βεβαίω ὅτι ἡ Κ. Χόλιγκφορθ κάμνει βούτυρον καὶ τὸ πωλεῖ· καὶ ὁ Φρεδερίκος λέγει ὅτι ὁ υἱός της εἶναι ἀπλούστατος γεωργός. Εἶναι ἐπιστάτης τοῦ Κ. Χίλλ' ὁ Φρεδερίκος τὸν ἀπάντησε κατὰ τύχην ἐσχάτως ἐνῶ ἐκυνήγει εἰς Χιλσβρό.

— Ἐπιστάτης, ἀληθινά; ἠρώτησα μὲ πονηρίαν. Τότε ὑποθέτω ὅτι ἠξέυρει τοῦλάχιστον νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ. Δὲν θὰ εἶναι λοιπὸν τόσον κακός!

— Θὰ σὲ νικήσῃ, Μαρία, εἶπεν ὁ Φρεδερίκος Τύρελ εἰς τὴν ἀδελφὴν του ἀκούσας τί ἐλέγαμεν. Εὐτυχῆς ἄνθρωπος αὐτός· ὁ Χόλιγκφορθ νὰ ἔχῃ τοιοῦτον ὑπερασπιστήν!

Εἶναι ὥρα νὰ σας εἰπῶ, φίλτατά μου, ὅτι ὁ λοχαγὸς Τύρελ ἦτο τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰς ἐκ τῶν λεγομένων θαυμαστῶν μου, ὅτι ἠγάπα νὰ ἄγεται καὶ νὰ φέρεται ἀπὸ τὰ φορέματά μου καὶ νὰ ἀνασπκῶνῃ τὸ μυαστήριόν μου ὅτε ἐπιπτε κατὰ γῆς.

Περὶ τὸν νὰ προσθέσω τί περιπλέον. Ἄν ἐπιθυμήτε νὰ μάθετε πῶς ἦτο τὸ πρόσωπόν του, σας στέλλω νὰ ἴδῃτε μίαν παλαιὰν εἰκόνα ἐνὸς νέου ἔχοντος κακὴν φυσιογνωμίαν, ὠραῖα χαρακτηριστικὰ, καὶ φόρεμα μὲ ὑψηλὴν τραχηλίαν, τὴν ὁποίαν θὰ εὑρετε ἐντὸς παλαιοῦ χαρτοφυλακίου ἐπάνω εἰς τὸ ἀρμάριον τοῦ δωματίου τῶν ἀχρήστων σκευῶν. Εἶναι ἡ εἰκὼν τοῦ τὴν ὁποίαν ἐζωγράφησεν ἡ Μαρία καὶ μὲ τὴν ἐχάρισε τὰς ἡμέρας ἐκείνας· ἐκτοτε δὲ εὑρίσκεται εἰς τὸ χαρτοφυλάκιόν μου.

Ἄν καὶ ὑπερασπιζομένη τοὺς Χόλιγκφορθ καὶ δὲν ἤθελα ν' ἀκούσω οὐδὲ λέξιν ἐναντίον των, ὁμολογῶ ὁμῶς ὅτι πολὺ μὲ ἐβασάνισεν ἡ ἰδέα πῶς θὰ κατορθώσω νὰ συμμορφωθῶ μὲ τὴν ζωὴν, ἣτις μὲ περιέμενε εἰς τὴν ἐκφυλίαν τοῦ Χιλσβρό. Ἡ ἰδέα τῆς κατασκευῆς τοῦ βουτύρου, παραδείγματος χάριν, ἐγένετο νέαν σειρὰν λογισμῶν. Ἡ εἰκὼν τῆς Κ. Χόλιγκφορθ ἀπεκδύθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ μακρὸν βελούδινον φόρεμα καὶ τὴν μεγαλοπρεπῆ μορφήν τὴν ὁποίαν ἔφερε πάντοτε ἐν τῇ φαντασίᾳ μου, καὶ ἐσυλλογιζομένη μὴ θὰ ἠναγκαζομένη νὰ γεύωμαι εἰς τὸ μαγειρεῖον μὲ τοὺς ὑπηρέτας τῆς ἐπζύλευς καὶ νὰ βοηθῶ εἰς τὸ ἄρμεγμα τῶν ἀγελάδων. Ἀλλὰ προσεπάθουν νὰ κρύπτω τὰς ἀμφιβολίας μου, καὶ ἐξηκολούθησα νὰ ἐτοιμάζω τὰ κιβώτιά μου μὲ τὴν πεποιθήσιν ὅτι τοῦλάχιστον ἔκαμα τὸ χρέος μου.

Ἐνῶ ἡ προετοιμασία τῶν κιβωτίων μου ἐπλησίαζεν εἰς τὸ τέλος της, τὸ παράδοξον καὶ ὠραῖον πρόσωπον τῆς Μαργαρίτας Λέοναρδ παρουσιάζεται αἴφνης ὁπως λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἱστορίαν μου. Ἐκαμα τὴν γνωριμίαν της κατὰ τύχην· δὲν ἐγνώριζα τὴν ἱστορίαν της, οὔτε ἂν εἶχε τοιαύτην, οὔτε ἀκόμη ὅτι εἶχε σχέσιν τινὰ μὲ ἐκείνους μετὰ τῶν ὁποίων ἦτο πιθανὸν ὅτι θὰ ἐσχετιζομένη εἰς τὸ μέλλον. Ἡσθάνθην ἑμαυτὴν ἐλκυομένην ἀπὸ πρόσωπόν τι μεταξὺ τοῦ πλήθους, ἀπὸ πρόσωπον, λέγω, τὸ ὁποῖον μὲ ἐφάνη ὅτι ἠγάπων ἀπὸ συνήθειαν μᾶλλον ἢ ἀπὸ αἰφνιδίαν ἰδιοτροπίαν· καὶ ἐπειδὴ βεβαίως οὐδέποτε πρὸ τούτου εἶχα ἴδει τὴν νέαν ἐκείνην, οὐδ' ἄλλην τινὰ ὁμοιάζουσαν αὐτὴν, ἐξήγησα τὴν παράδοξον ταύτην συμπάθειαν συμπεράνασα ὅτι τὸ πρόσωπόν της ἦτο ἡ πραγματοποιήσις ἀορίστου τινὸς ἰδανικῆς εἰκόνης εὑρισκομένης εἰς τὰ βάθη τῆς φαντασίας μου καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς μου. Συνητηθήμεν εἰς μουσικὴν τινα συναναστροφὴν ὅπου ὑπῆρχον πολλαὶ ἀφορμαὶ συνομιλίας. Ἐφόρει λευκὸν φόρεμα ἐξ Ἰνδικοῦ λεπτοῦ ὑφάσματος καὶ δέμα κοκκίνων ἀνθέων ἐπὶ τοῦ στήθους της. Ἐκαθήμεθα εἰς γωνίαν ἀμυδρῶς φωτιζομένην καὶ τὸ ὅλον της ἐφαίνετο ὡς ἀνάγλυφον μετὰ τοῦ κοκκίνου παραπετάσματος. Τὸ πρόσωπόν της ἦτο ὠεῖδές καὶ ἐλαιόχρουν μὲ τελειοτάτην ἐκφρασιν ἀγάπης ἐν-

ταύτῳ, καὶ ἀγνότητος, βάθους καὶ λεπτότητος. Ἡ μάυρη κόμη τῆς ἀνασηκωμένη εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς ἐσηματίζεε διάδημα ἀπὸ πλεξίδας ὅπως ἦτο τότε τοῦ συρμοῦ. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν στακτεροὶ καὶ γλυκύτατοι, μὲ μυστηριώδες νέφος θλίψεως περὶ αὐτοὺς, ὅτε τὸ πρόσωπόν τῆς ἦτο ἀκίνητον· ὅταν ὅμως ἐμειδία ἔλαμπαν ὅπως ποτὲ μου δὲν εἶδα παρομοίαν λάμψιν βλέμματος.

— Κυρία Δάκρ καὶ Κυρία Λεονάρδου, πρέπει νὰ σὰς κάμω νὰ γνωρισθῆτε, εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα (ἡ κυρία ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἀνέφερα ὡς ἀνχιμυνομένη νὰ κατακρίνη τοὺς Χόλιγκφορθ). Σκοπεύετε νὰ περάσετε τὸν χειμῶνά σας εἰς Χιλσβρό, Κυρία Λεονάρδου;

— Ναί, ἀπεκρίθη ἡ Μαργαρίτα, νομίζω ὅτι θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν πύργον περὶ τὰ Χριστούγεννα.

— Ἄ! καὶ ποτὲ σας δὲν ὑπήγετε ἄλλοτε εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο; ἤμπορῶ νὰ σὰς βεβαιώσω ὅτι εἶναι τὸ πλέον ἔρημον μέρος τὸ ὁποῖον ὑπάρχει· θὰ εἰσθε εὐτυχῆς νὰ ἔχετε μίαν νέαν φίλην εἰς τὰ περίχωρα. Ἡ ἰδιοτροπία τῆς Κυρίας Δάκρ εἶναι μία τῶν διασκεδάσειών μας αὐτὰς τὰς ἡμέρας· φαντασθῆτε ὅτι πηγαίνει νὰ κατοικήσῃ εἰς Χιλσβρό μὲ μίαν κυρίαν ἡ ὁποία εἶναι μήτηρ τοῦ ἐπιστάτου τοῦ Κ. Χίλλ.

— Ἡ Κ. Κάουαν; ἠρώτησεν ἡ Μίς Λεονάρδου μὲ ἀξιοπρεπεῖς ἐνδιαφέρον.

— Ὅχι, καθόλου, φιλιτάτημου· οἱ Κάουαν ἦσαν καλοὶ ἄνθρωποι, ἀλλ' ὁ Κ. Χίλλ ἤλλαξε πράκτορα. Δὲν τὸ ἐμάθετε; ὄχι βεβαίως. Χόλιγκφορθ ὀνομάζονται οἱ διάδοχοί των. Ὁ πατὴρ ἦτο τραπεζίτης, ἡ τράπεζα ἐχρεωκόπησε, καὶ αὐτὸς ἐδραπέτευσε μὲ μέγα ποσὸν χρημάτων.

Μοὶ ἐφάνη — ὄχι ἤμην βεβαιωτάτη — ὅτι ἡ Μίς Λεονάρδου ἀνεσκίρτησεν ὅτε ἀνέφεραν τὸ ὄνομα Χόλιγκφορθ καὶ ὅτι ἐγένεν ὠχρὰ ὡς νεκρός· ἀλλ' ἐκυψεν εἰς τὰ ἄνθη τῆς τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὅτε τὸ ρῶς ἦτο ἀμυδρότατον. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ἄλλος ἐφάνη παρατηρήσας τὴν μεταβολὴν αὐτὴν πιθανὸν νὰ ἠπζητήθην.

— Ὁ νέος λοιπὸν ἐπιστάτης τοῦ Κ. Χίλλ εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Κ. Χόλιγκφορθ, τοῦ τραπεζίτου; ἠρώτησεν ἡ Μαργαρίτα μετὰ μικρὰν σιωπὴν. Δὲν ἐγνώριζα ὅτι ἀνῆκεν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ τόπου

— Ὡ! δὲν ἤξεύρω τίποτε περὶ τούτου, ἐκτὸς μόνον ὅτι ἡ μήτηρ καὶ ὁ υἱὸς ἐπῆραν ἐπαυλιν ἐκεῖ ἐσχάτως καὶ ὅτι προσπαθοῦν νὰ ζήσουν, οἱ ταλαίπωροι! Λέγουν ὅτι ὁ νέος Χόλιγκφορθ ἔχει παραδόξους ιδέας νὰ πληρώσῃ τινὰ ἀπὸ τὰ χρέη τοῦ πατρὸς του, καὶ ἂν τὰς ἔχη τωφόντι εἶμαι βεβαία ὅτι εἶναι πολὺ ἀξιότιμος. Ἀμφισβάλλω ὅμως διότι ἡ κακὴ διαγωγή εἶναι διαδοχικὴ εἰς τὰς οἰκογενείας.

— Κυρία μου, ἀνέκραξα, καὶ αἰ πηρεαί μου κα-

τερλογίσθησαν, ἡ Κ. Χόλιγκφορθ ἦτο φιλιτάτη φίλη τῆς μητρός μου!

— Τί σημαίνει τοῦτο, Κυρία Δάκρ; ἀπεκρίθη ἡ κυρία, ποτὲ δὲν προβλέπομεν πῶς θὰ γυρίσουν οἱ φίλοι μας. Δὲν λέγω παρὰ τὴν ἀλήθειαν· καὶ ἐπιτρέψατέ με νὰ σὰς προειδοποιήσω, φιλιτάτη μου, ὅτι ἂν ἐπιμένετε νὰ παρομοιάσετε τὸν ἑαυτὸν σας μὲ τοιαῦτα πρόσωπα, πρέπει νὰ αποφασίσετε ὅτι θὰ ἀκούετε νὰ ὀμιλοῦν περὶ αὐτῶν ὅπως τὸ ἀξίζουσιν.

— Κυρία, εἶπα ἐκ νέου, καὶ φλόγες ἐφάνιντο ὅτι ἔλαμπαν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, πολὺ λυποῦμαι ὅτι ἤλθα εἰς τὴν οἰκίαν σας, καὶ βεβαίως ποτὲ δὲν θὰ ἔλθω πλέον εἰς αὐτήν.

Μὴ περιμείνασα δὲ περισσότερον τὴν ἐχαιρέτισα καὶ ἐξῆλθα. Ἐλθοῦσα δὲ εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου εἶχα ἀφήσει τὸ ἐπανωφόριόν μου, ἤμην σταθερῶς ἀποφασισμένη νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν οἰκίαν μου, φθάνει μόνον νὰ κατώρθωνα νὰ εὔρω τὸ ὄχημα.

Ἦναγκάσθην ὅμως νὰ περιμείνω ὀλίγον, καὶ ἐνῶ ἐκαθήμην μόνη, ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ ἡ Μαργαρίτα Λεονάρδου ἤλθεν ἐσπευσμένως πρὸς ἐμέ.

— Δὲν ἤμποροῦσα νὰ ἀναχωρήσω χωρὶς νὰ σὲ εἰπῶ καλὴν νύκτα, μὲ εἶπε σφίγξασα τὰς δύο χεῖράς μου ἐντὸς τῶν ἰδικῶν τῆς. Ἴσως συναντηθῶμεν καὶ πάλιν. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογήσῃ!

Ἡ φωνὴ τῆς ἔτρεψε, τὸ πρόσωπόν τῆς ἦτο ὠχρὸν, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ὑγροί. Κυρία δὲ τις ἐπλησίασεν εἰς τὴν θύραν καὶ ἐφώνηξε·

— Λοιπὸν, ἔλα Μαργαρίτα, σὲ περιμένομεν!

Καὶ ἀφήσασα τὴν χεῖρά μου ἀπῆλθε.

— Ποία εἶναι αὐτή; ἠρώτησα τὴν Μαρίαν ἅμα ὡς συνηνητήθημεν. Ποίαν συγγένειαν ἔχει μὲ τοὺς Χίλλ;

— Καμμίαν, ἀπεκρίθη ἡ Μαρία, εἶναι μόνον θετήτων κόρη. Ἰπάρχει, πιστεύω, ῥομαντικὴ τις ἱστορία περὶ αὐτῆς.

Ἰπῆγε κατ' ἀρχὰς εἰς τῆς Κ. Χίλλ ὡς σύντροφός τῆς· ἀλλ' οἱ Χίλλ οἱ ὁποῖοι εἶναι οἱ παραδοξότεροι γέροντες τοῦ κόσμου, τὴν ἠγάπησαν τόσο ὥστε τὴν υἱοθέτησαν. Πιστεύω ὅτι εἶναι ὀρφανὴ πολλὰ καλῆς οἰκογενείας. Αὐτοὶ τὴν ἔχουν περὶ πολλοῦ καὶ λέγεται ὅτι τὴν ἔκαμαν κληρονόμων των.

— Ἀπορῶ διατί εἶχε τοιαύτην παράδοξον ἐκφρασιν ὅταν ἀνέφεραν τοὺς Χόλιγκφορθ, εἶπα σύννους.

— Φιλιτάτη μου Σοφία, ἀπεκρίθη ἡ Μαρία σείουσα τὴν κεφαλὴν τῆς, εἶσαι ἐντελῶς τρελλὴ ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον Χόλιγκφορθ καὶ σὲ ἐγκαταλείπω. Τί ἄλλο θὰ φαντασθῆς μετὰ ταῦτα;

— Δὲν μὲ φαίνεται νὰ τὸ ἐφαντάσθην, ἀπεκρίθη, εἶμαι βεβαιωτάτη ὅτι ἐγένεν ὠχρὰ ὡς τὸ ἐπανωφόριόν σου.

— Καλά, καλά, εἶπεν ἡ Μαρίας, ἵσως ὑπάρχει μυστήριόν τι καὶ εἰς αὐτήν. Ἦμπορεῖ ἡ Μις Λεονάρδου, ὡς καὶ σὺ, νὰ ἀγαπᾷ τὴν γεωργίαν, ἢ νὰ ἐγνώρισε τὸν νέον Χόλιγκφορθ πρὶν γίνῃ γεωργός. Σὲ συμβουλεύω νὰ τὸ σκεφθῆς. Ἐχεις ὕλην διὰ ὥρατον μυθιστόρημα νὰ πάρῃς μαζὶ σου εἰς τὴν ἐξορίαν σου.

Καὶ τῶντέ ἐσκέφθην τοῦτο πολὺ μετὰ ταῦτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Τέκνα μου, μὴ λησιμονεῖτε ὅτι ὁμιλῶ περὶ παιλαῖας ἐποχῆς, μηδὲ ἀπορήσετε ἂν σὰς εἰπῶ ὅτι ὑπῆγα εἰς Χιλσβρό ἐφ' ἀμάξης. Ἔως τότε δὲν ἐγνώριζα ἄλλο μέρος ἢ παραθαλάσσιον τινὰ περίπατον τοῦ συρμοῦ με πολλὴν ἄρα ἡδονὴν ἐβλεπαν οἱ πεινασμένοι ὀφθαλμοί μου τὰς νέας καλλονὰς τὰς παρυσιαζομένας καθ' ὁδὸν εἰς αὐτάς. Εἶχα λάβει μαζὶ μου βιβλίον ἐλπίζουσα ὅτι θὰ ἀπεκοιμώμην με αὐτὸ, ἀλλὰ τὰ βλέμματά μου ἐστηρίχθησαν εἰς τὸ παράθυρον τῆς ἀμάξης καὶ ἔτρεμα μήπως χάσω καμμίαν ἀπ' ἐκείνας τὰς ὡραίας θέας. Ἡ πρόβρῃσις τῆς Μαρίας: «Θὰ δυσαρεστηθῆς τόσον πολὺ ὥστε θὰ ἐπιστρέψῃς ἐδῶ πρὶν παρέλθῃ μὴν,» μόλις ἀντήχει πλέον εἰς τὰ ὠτία μου. Ὅτε δὲ ἡ νύξ ἐκρυψε τὸν νέον μου κόσμον καὶ ἀπεκοιμήθην, ὠνειρεύθην παράδοξα δένδρα βαδίζοντα ὑπερηφάνως εἰς τὸ μέσον πεδιάδων, καὶ νόμφας ἀνακηδούσας ἀπὸ τὸν ἄφρον τῶν ποταμῶν. Ἦνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸ κοιλάδος ῥοδοχρόου· ἐσταματήσαμεν ἔμπροσθεν ξενοδοχείου μικροῦ τινος χωρίου· σειρὰ περιστερῶν με στίλλοντες λαίμοις με ἐβλεπαν ἀπὸ τὸν περιστερῶνα κείμενον ἄνωθεν τῆς θύρας· μικρὸν παιδίον ἡμίγυμνον καὶ με κόμην σγουρὰν ἐπρότεινε τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ ἐκρότησε τὰς χεῖρας εἰς τὰ ἀχνίζοντα ἄλογα, ἐνῶ νέος κρατῶν μάλιστα ἐξῆλθε τοῦ ξενοδοχείου καὶ ἠρώτησεν ἂν εὐρίσκατο ἐντὸς τῆς ἀμάξης κυρία τις μέλλουσα νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἑπαυλιν τοῦ Χιλσβρό. Μετ' ὀλίγον ἐκαθήμην πλησίον τοῦ ἐντὸς ἐξοχικῆς ἀμάξης, καὶ μετὰ τινὰ παρατηρητικὰ βλέμματα, εὐκόλως ἐβεβαιώθην ὅτι ὁ υἱὸς τῆς Κ. Χόλιγκφορθ δὲν εἶχε καθόλου μορφήν γεωργοῦ. Ἴσως ἐπιθυμεῖτε νὰ μάθετε ποίαν ἰδέαν συνέλαβα περὶ αὐτοῦ τὴν πρῶτην ἐκείνην καὶ διὰ τοῦτο θὰ σὰς τὴν εἰπῶ. Μοὶ ἐφάνη ἡ ἰδανικὴ προσωποποίησις εὐγενοῦς τῆς ἐξοχῆς, μάλιστα κατὰ περισσώτερον. Τὸ ἀνθηρὸν καὶ δραστήριον ἦθος του, ἡ ῥωμαλέα μορφή του, τὸ ελεύθερον βᾶδισμά του καὶ ἡ δύναμις τῆς φωνῆς του, τὰ πάντα ἐφαίνοντο ἀνήκοντα εἰς τὴν διαχυγῆ καὶ καθαράν ἀτμοσφαῖραν εἰς τὴν ὁποίαν ἔζη. Ἡ συμπεριφορὰ καὶ ἡ ὁμιλία του ἐδείκνυαν τὴν ἀνατροφὴν του καὶ εἰς ἕκαστον τὸ ἄλλο, ἂν καὶ ἐ-

γῆρασα δὲν κατώρθωσα ἀκόμη νὰ δρίσω, ἔλαμπαν εἰς τὸ καθαρὸν φῶς τῶν εὐχαρίστων στακτερῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ εἰς τὰς γραμμάς τοῦ σταθεροῦ καὶ ἐρασμοῦ στόματός του. Τὸν ἐγνώρισατε, φίλτατά μου, κυρτωμένον καὶ με λευκὴν κόμην· καὶ ὅμως τὸν ἠγαπήσατε γέροντα, χάριν τῆς καρδίας του ἢ ὁποῖα οὐδέποτε ἐγῆρασα. Ἀλλ' ὅτε τὴν φθινοπωρινὴν ἐκείνην πρῶταν ἐκείνος καὶ ἐγὼ ἐκαθήσαμεν πρῶτην φορὰν ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου, τὸ αὐτὸ ἐράσμιον πνεῦμα ἦτο περιβεβλημένον με τὴν δύναμιν καὶ ὡραιότητα τῆς θνητῆς νεότητος.

Ὁ ζωηρὸς βίος τῆς ἐξοχῆς με ἐφαίνετο γλυκύτερος τὴν πρῶταν ἐκείνην. Ἀμαζαὶ με σωροὺς χόρτων διήρχοντο πλησίον μας σχεδὸν πλακώουσαι ἡμᾶς, καὶ ἀφίνουσαι ὀπισθεν τῶν εὐωδίων εἰς τὸν ἀέρα. Κόκκινα καὶ μαυρωπὰ φύλλα ἔκειντο πυκνά κατὰ γῆς καὶ ἐκαλλώπιζαν τοὺς δρόμους. Ὀμίχλη δρόσου ἐκρέματο μεταξὺ τῶν κατακοκκίνων βουνῶν καὶ ὁ ἥλιος ἐφάντιζε τὰ δάση καὶ τὰ ῥυάκια με χρυσαῆς ἀκτῖνας.

Ἡ ἑπαυλις Χιλσβρό ἦτο καὶ εἶναι, χαμηλὴ καὶ μακρὰ κατοικία κτισμένη με μέλανας πλίνθους καὶ κειμένη μεταξὺ κήπων, πεδιάδων, καταπρασίνων βοσκῶν καὶ ποταμῶν. Ὄπισθεν τῶν καπνοδόχων τὰς ὁποίας ἐπεριτύλισσε κισσὸς ἐβλεπεσ τὰς σκοτεινὰς γραμμάς μεγάλου βάλτου, περιζωσμένου ἀπὸ δάσος πευκῶν. Παρὰ δὲ τὴν ἄκραν ἔκειτο ὁ δρόμος ὁ φέρων εἰς τὸν Πύργον Χιλσβρό καὶ μικρὸν μονοπάτιον διὰ μέσου τοῦ δάσους ἔφερεν εἰς τὴν ὀπισθεν εἰσοδὸν τῶν ἰδικιτέρων γαιῶν τοῦ εὐγενοῦς ἰδιοκτῆτου.

Φιλτάτη μου ἑπαυλις! Ῥόδα ἠνθίζον ἐκείνην τὴν πρῶτην εἰς τὰ ἀνοικτὰ παράθυρά της· δύο μικρὰ κοράσια, τὰ ὁποῖα ἠγάπησα μετὰ ταῦτα ἐγκαρδίως περιέμενον ὀπισθεν τῆς ἀνοικτῆς θύρας· ἡ μεγαλοπρεπὴς ὡραία Ἰωάννα με τοὺς σοβαρῶς παρατηρητικούς μαύρους ὀφθαλμούς καὶ τὸ κομψὸν μαῦρον φόρεμά της, καὶ ἡ ζωηρὰ Μόψι με τὸ γελαστὸν πρόσωπον καὶ τὸν πῖλον της δεμένον με κοκκίνην ταινίαν. Περιέμεναν ἀνυπομόνως καὶ αἱ δύο νὰ με ἴδουν, νὰ λάθουν καὶ αὐταὶ μέρος εἰς τὴν ὑποδοχὴν μου, καὶ ἔπειτα ὑπῆγαν εἰς τὸν μακρὸν περίπατόν των, συζητοῦσαι καθ' ὁδὸν περὶ ἐμοῦ, ὡς με εἶπαν μετὰ ταῦτα. Καὶ ἡ μὲν Ἰωάννα ἔλεγεν ὅτι ἤμην καλὴ διὰ νὰ με βάλουν εἰς ὑκλίνην θήκην, ἡ δὲ Μόψι, ὅτι κατέβην ἀπὸ τὸ παλαιὸν ἐξοχικὸν ὄχημα ὡς ἂν εἶχα σκοπὸν νὰ χορεύσω. Τὰ ὑψηλὰ κόκκινα ὑποδήματά μου, τὸ πτερόν τοῦ πῖλου μου, καὶ τὸ μεταξωτὸν ἐπανωφόριόν μου κατέπληξαν αὐτάς. Ἠπόρουν πῶς καταδεχόμεν νὰ ὁμιλῶ ἄλλην γλῶσσαν ἀπὸ τὴν γαλλικὴν, καὶ ἐσυμπέραναν ὅτι τὸ ἔκαμνα ἀπὸ φιλοφροσύνην πρὸς τὴν ἀπλότητά των.

Ἐν τοσούτῳ ἐγὼ στολισμένη μὲ ὄλην τὴν κομψότητα τοῦ τελευταίου συρμού τοῦ Λονδίνου, ἐκάθησα νὰ προγευθῶ εἰς τὸ μέγα ἐστιατόριον τῆς ἐπαύλεως τοῦ Χίλσβρο, ἔχουσα τι εἰς τὴν καρδίαν μου τὸ ὅποιον δὲν μὲ ἄφινε νὰ φάγω, ἂν καὶ ἐπέλων, καὶ ἄλλο τι εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου τὸ ὅποιον μὲ ἐμπόδιζε νὰ βλέπω καλὰ, ἂν καὶ ὁ ἥλιος εἰσῆρχετο λαμπρὸς διὰ τῶν μεγάλων περαθύρων καὶ ἐφθανε μέχρι τῆς μέσης τοῦ δωματίου. Ἀμυδρότατα διέκρινα τοὺς σκοτεινοὺς τοίχους καὶ τὰς ὀροφάς, τὰ ξηρὰ καθίσματα μὲ τὰ κάκκινα σκεπάσματά των, τὸ πλήρες ρόδων ἀγγεῖον τὸ κείμενον εἰς ἕκαστον παράθυρον, τὸ πλήθος τοῦ κισσοῦ ὁ ὅποιος περιπλέκετο εἰς τὰς μεγίστας κιγκλίδας των. Τὸ πρόσωπον τῆς Κ. Χόλιγκφορθ εἴλικεν ὄλην τὴν προσοχὴν μου· ἐκάθητο πλησίον μου, καλῆ, προσεκτικῆ, φιλόξενος, προσφέρουσα με ὠραῖα γλυκύσματα, νωπὸν βούτυρον, εὐώδεις τέτον, νοστιμώτατον γάλα καὶ λεπτότατα ροδόχρασα αὐγά. Ναι! τὸ πρόσωπόν της μὲ ἐκυρίευεν ὄλην. Εἶχα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου τὴν μεγάλην μου κυρίαν, τὴν εὐεργέτιδα φίλην μου, τὴν γενναίαν μου γυναῖκα. Οἱ ὀφθαλμοὶ της εἶχαν ὀλίγον ἐκπέσει, τὸ πῦρ τῆς δραστηριότητός των εἶχεν ὀλίγον ἐλαττωθῆ καὶ αἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν ὀπωσαῦν συνεσταλμέναι· ἡ γενναϊότης καὶ ἡ καρτερία εἶχαν χαράξει λεπτὰς γραμμὰς περὶ τοῦ στόματός της. Πόθεν λοιπὸν προήρχετο ἡ νέα αὐτῆ συγκινητικὴ ὠραιότης, ἡ ὁποία ἐδείκνυε καθαρῶτα τὸ σημεῖον τῆς οὐρανίας εὐγενείας λάμπων εἰς τὸ πρόσωπόν της; Μήπως τὴν εἶχα ἐντελῶς λησμονήσει, ἡ ἦτο ἀληθῶς νέον τι πλάσμα; Ἐφαίνετο ὅτι ἡ λύπη εἶχε διαπλάσει νεωστὶ τὰ χαρακτηριστικὰ της, ἀφαιρέσασα ἀπὸ αὐτὰ τὴν περιττὴν στοργυλότητα τῆς εὐδαιμονίας, καὶ ὅτι εἶχε δαφιλεύσει εἰς αὐτὰ πολλὴν γλυκύτητα καὶ κοσμιότητα. Ἐφόρει φόρεμα μαῦρον ἀπὸ τὰ ἐπλούστερα καὶ χειρότερα τὰ ὁποία ὑπάρχουν· μόνον αἱ ὠραῖαι πτυχαὶ τοῦ λευκοῦ ὑφάσματος τὸ ὅποιον εἶχε περὶ τοῦ λαιμοῦ ἐδείκνυον κομψοτέραν τὴν ἐνδυμασίαν της. Ὁ υἱὸς της ἐπρογευματίζε μὰζή μας, καὶ μὲ ἐφάνη ὅτι συχνάκις μὲ ἔβλεπε περιέργως ὡς ἂν εἶλεγε· «Ποίαν σχέσιν ἡμπορεῖ νὰ ἔχη αὐτὴ μὰζή μας; διατί ἦλθεν ἐδῶ; πόσον θὰ μείνη;» Ὅτε συνεταξιδεύσαμεν ὠμίλου μὲ αὐτὸν ἄνευ ἀμηχανίας, ἀλλὰ ἅμα ὡς ἐφθασα ἐκεῖ μὲ ἦτο σχεδὸν ἀδύνατον νὰ προφέρω λέξιν. Ποτὲ δὲν ἤσθάνθη τοιαύτην δειλίαν, ὅσην ὅτε εὐρέθη ἐνώπιον τῆς φίλης τῆς μητρὸς μου.

Μετὰ τὸ πρόγευμα μὲ ὠδήγησεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου τὸ ὅποιον ἦτο φαιδρὸν μὲν καὶ εὐάερον, ἀλλὰ μὲ πενιχρὰ ἐπιπλα. Εἶχε παράθυρον βλέπον εἰς κήπον μὲ μεγάλας δειροστοιχίας τῶν ὁποίων

οἱ κλάδοι ἦσαν καταφορτωμένοι ἀπὸ ὀπωρικά. Εἰς τὸ δωμάτιον αὐτὸ ἤνοιξα τὰ κιβώτιά μου καὶ ἐτοποθέτησα τὰ κομψὰ μου φορέματα ἐντὸς μεγάλου ἀρμαρίου τὸ ὅποιον ἐμύριζεν ἀπίδια. Ἐβαλα κατὰ μέρος μὲ τινα ἐντροπὴν ὅλα τὰ μικρὰ στολίσματα τὰ ὁποῖα συνείθιζα νὰ φέρω, καὶ ἐνδύθην μὲ τὸ ἀπλούστερον φόρεμα τὸ ὅποιον εἶχα. Καταβάσα δὲ πάλιν τὴν παράδοξον παλαιὰν κλίμακα συνήνησα τὴν Κ. Χόλιγκφορθ περιπατοῦσαν ἄνω καὶ κάτω εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ περιμένουσάν με μὲ ὑπομονήν.

— Πόσον μεγάλη γυναῖκα ἐγίνες, φιλάττη μου! μὲ εἶπε λαβοῦσα τὴν χεῖρά μου ὑπὸ τὸν βραχίονά της καὶ ὠδήγησά με ἔξω τῆς ἀνοικτῆς θύρας. Πλὴν ἔχεις πάντοτε τῆς μητρὸς σου τὰ ξανθὰ μαλλιά καὶ τὰ λαμπρά της μάτια. Θέλεις νὰ περιπατήσωμεν μὰζή καμμίαν ὥραν; Ἐχω πολλὰ νὰ σὲ εἰπῶ καὶ τὸ γρηγορώτερον εἶναι τὸ καλλίτερον.

Τότε μὲ διηγῆθη τὴν ἱστορίαν τῆς ζωῆς καὶ τῶν δυστυχιῶν της μὲ αὐστηρότητα καὶ γλυκύτητα, μὲ παράδοξον ταπεινοφροσύνην καὶ γενναϊότητα. Ἄν καὶ ἐγνώριζα μέγα μέρος αὐτῆς προηγουμένως, ἠθέλησε νὰ μὲ εἴπῃ τὰ πάντα.

— Τώρα, φιλάττη μου, προσέθηκε, μὰς γνωρίζεις ὅπως εἴμεθα. Ἡ μήτηρ σου ὅτε μὲ διώρισε κηδεμόνα σου δὲν προέβλεπε τὰς μεταβολὰς αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπῆρχοντο. Ἐχεις ἄλλους φίλους οἱ ὁποῖοι εἶναι πρόθυμοι νὰ σὲ φιλοξενήσουν. Ἦλθες ἐδῶ οἰκειοθελῶς. Ὅταν θελήσης πάλιν νὰ μὰς ἀφήσης δὲν θὰ ἀπορήσωμεν.

Ἐγὼ δὲ ἐναγκαλισθεῖσα αὐτὴν εἶπα ὅτι δὲν θὰ ἐφευγα ἀπὸ πλησίον της. Ποτὲ ἀφ' οὗτου ἡ Μίς Ἀλικατερίνη Σουίτμαν ἀνεχώρησεν εἰς τὰς Ἰνδίας ἡ καρδία μου δὲν ἠγάπησεν ἄλλην τόσον ὅσον τὴν Κ. Χόλιγκφορθ.

— Θὰ εὖρης, μὲ εἶπε προτρέπουσά με νὰ μὴ βιασθῶ εἰς τὴν ἀπόφασίν μου, θὰ εὖρης τὴν ζωὴν μας πολλὰ διαφορετικῆ, πάσης ἄλλης τὴν ὁποίαν ἐγνώρισες! Ὅλοι τὴν φοβούμεθα διὰ σέ. Εἴμεθα τόσον ἐνασχολημένοι ἐδῶ! Ἐχομεν πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν λόγους οἱ ὁποῖοι μὰς κάμνουν νὰ ἐργαζώμεθα ἐπιμόνως.

— Λοιπὸν θὰ ἐργασθῶ καὶ ἐγὼ, εἶπα, δὲν θὰ εἶμαι ἡ μόνη ὀκνηρὰ εἰς τόσον ἐργατικὴν κυψέλην.

Καὶ ἐκείνη μὲν ἐμειδιάσεν, ἐγὼ δὲ ἔσεισα τὴν κεφαλὴν καὶ εὐθύς ἤρχισα νὰ σχεδιάζω τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων ἐδυνάμην νὰ κρατήσω τὸν λόγον μου.

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)